

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-834/12-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola Havířov-Šumbark U Jeslí 4/894, příspěvková organizace
Sídlo:	U Jeslí 4/894, 736 01 Havířov-Šumbark
IČ:	70958262
Identifikátor:	600135187
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Hanou Binarovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Statutární město Havířov, Svornosti 2, 736 01 Havířov-Město
Místo inspekční činnosti:	Mateřská škola U Jeslí 4/894, 736 01 Havířov-Šumbark
Termín inspekční činnosti:	2. – 4. květen 2012

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Mateřská škola Havířov-Šumbark U Jeslí 4/894 (dále škola, MŠ) je příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Statutární město Havířov. Vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny-výdejny. Dle rejstříku škol a školských zařízení je kapacita MŠ stanovena na 80 přijatých dětí. Škola však opakovaně přijímá ke vzdělávání pouze 68 dětí a vychází přitom z vyhodnocení aktuálních hygienických podmínek. S ohledem na tuto skutečnost je tedy naplněnost školy v posledních třech letech maximální a v dubnu 2012 podali žádost o zapsání změny v údajích o nejvyšším povoleném počtu dětí do rejstříku škol a školských zařízení. V MŠ jsou tři třídy, do nichž jsou děti umístovány

vždy podle věku. Od 12:00 hodin provozují pouze dvě třídy, do nichž slučují všechny přítomné děti. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami škola formálně nevykazuje, ale působí v oblasti s vyšším výskytem sociálně znevýhodněných rodin, což zohledňují zejména při komunikaci s rodiči, v menší míře ve vlastní činnosti. Stále častěji zde dochází k odhlašování dětí z docházky do MŠ v průběhu školního roku, kdy nejčastějším důvodem je stěhování rodin z oblasti Havířova-Šumbarku. V letošním roce do termínu inspekce se obměna týkala již 28 procent z celkového počtu přijatých dětí. Na uvolněná místa jsou ihned přijaty nové děti, škola tedy celoročně řeší změny ve složení dětských kolektivů ve třídách. Provozní doba je od 6:00 do 16:00 hodin. Zohlednili požadavky zákonných zástupců dětí a přizpůsobili provoz tříd personálním možnostem MŠ tím, že jedna z nich je polodenní.

MŠ působí v samostatném objektu ve starší sídlištní zástavbě v okrajové části města, jehož provozní podmínky zabezpečuje zřizovatel v rámci základní údržby. Za významnější zkvalitnění podmínek pro vzdělávání lze považovat rekonstrukci elektroinstalace, která zlepšila světelný komfort ve třídách. K částečnému zlepšení došlo také ve vybavení školní zahrady herními prvky, přesto zůstává její nedostatečná ochrana před vandalismem dlouhodobým problémem MŠ. Vnitřní prostory jsou dobře vybaveny pro bezpečný průběh předškolního vzdělávání. Škola si postupně zajistila dostatek učebních pomůcek a zvýšili podíl dětí na výzdobě tříd.

MŠ nemá vlastní školní kuchyň a stravování dětí proto řeší dovozem jídel ze školní jídelny při základní škole Moravská v Havířově. Zabezpečili odpovídající hygienické podmínky pro dovoz i výdej stravy a pravidelně komunikují své požadavky s dodavatelem jídel.

V celé organizaci pracuje osm zaměstnanců, z toho je šest pedagogických pracovníků včetně ředitelky. Od poslední inspekce se zde uskutečnily významnější personální změny přijetím třech nových učitelek, z toho jedna je nekvalifikovaná. Z výsledků inspekce i vyjádření ředitelky vyplynulo, že personální změny posílily interpersonální klima a jsou pozitivním přínosem pro pedagogickou práci.

Vzdělávání realizuje MŠ podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem *Hravá školka aneb zábavu a učení každé dítě ocení* (dále ŠVP), který je platný od září 2010 a aktualizovaný k 1. 10. 2011. Člení program do širších tematických bloků dlouhodobě motivovaných zejména problematikou změn v přírodě. Integrují dílčí vzdělávací cíle z požadovaných oblastí rozvoje dítěte tak, aby směřovaly ke všestrannému vzdělávacímu působení MŠ.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu ke školnímu vzdělávacímu programu

Inspekční tým při hodnocení vycházel z pozorování organizace vzdělávání, studia dokumentace školy, hospitací a rozhovorů s ředitelkou i zaměstnanci.

Vzdělávání dětí v jednotlivých třídách MŠ probíhá podle třídních vzdělávacích programů, které blíže konkretizují obsah vzdělávání uvedený v ŠVP. Program plánují ve formě konkrétnějších týdenních celků, které směřují k obsahové různorodosti vzdělávací nabídky. V rámci dlouhodobého a tradičního tematického zaměření (změny v přírodě, významné dny a svátky) je zřejmý záměr učitelek program v jednotlivých letech mírně motivačně inovovat. V souvislosti se specifickou kulturní a sociální charakteristikou tříd však program dostatečně neakcentuje problematiku multikulturní výchovy a rozvoj sociálních a občanských kompetencí.

Organizace celého průběhu dne v MŠ je pro děti přehledná, učitelky zařazují pravidelně se opakující činnosti a rituály, které je dobře orientují v navazujících aktivitách. Režimové

změny, organizace stravování i odpočinku respektují základní biologické potřeby dětí a učitelky je vedou k samostatnosti. Dostatečně účinné zatím není vymezení vnitřních pravidel ve třídách v oblasti komunikace, sociálních a společenských vztahů.

Programová nabídka směřuje v průběhu dne k prolínání spontánních a řízených aktivit a obvykle zohledňuje zájmovou orientaci dětí. Formy výuky se střídají a pozitivem je převažující podíl skupinových a individuálních aktivit s dětmi. Náročnost programové nabídky obecně zohledňuje homogenní věkové složení tříd. Problémem jsou však výrazné rozdíly v individuálních předpokladech dětí u stejné věkové skupiny, které již program v dostatečné míře neřeší. Zejména na nejstarší děti jsou nároky vyplývající ze vzdělávací nabídky spíše nižší a nepokrývají tak celé intelektuální a sociální spektrum třídy. Učební pomůcky, hračky a spotřební materiál děti bez omezení využívají ke svým činnostem a úpravami vnitřního vybavení je dobře zpřístupnili. Jejich podnětnost a dostatečné množství má na výsledky vzdělávání pozitivní vliv. Každodenní součástí výuky jsou aktivity dětí, které podporují pohybovou koordinaci a rytmické cítění při využití hudby. Děti mají k dispozici náradí a náčiní ve třídách, které využívají při spontánních pohybových aktivitách. Výuka zahrnuje také cílenou dopravní výchovu zaměřenou na pravidla bezpečnosti a jejich využití v praxi. Program rozvíjí praktické zkušenosti dětí tím, že mají možnost manipulovat a experimentovat s materiály, které mohou uplatnit v běžném životě. Metodické postupy, ze kterých je patrný rozvoj dětí v oblasti grafomotorických dovedností, předmatematické přípravy a rozvoje myšlení jsou běžnou součástí výuky a dokumentují je v pracovních listech. Příležitostmi k manipulaci s výtvarnými materiály a seznamováním s různými technikami podporují učitelky u dětí zejména zručnost, pracovní zkušenost a hygienické návyky, v menší míře vlastní tvořivost a fantazii. Výsledky dětí jsou zřejmé z výzdoby tříd a instalací výtvarných prací v šatnách, v roce 2010 byli také úspěšní městské výtvarné soutěži. Komunikativní a řečové dovednosti rozvíjí MŠ nejčastěji při spontánních příležitostech, cíleně pak s využitím literárních textů, příp. v řízených rozhovorech. V programu MŠ jsou návštěvy kulturních představení vhodných pro předškolní věk, děti každoročně absolvují předplaveckou přípravu, navštěvují knihovnu, solnou jeskyni, pořádají besedy se zástupci policie, hasičů, myslivců. Využívají také programovou nabídku *Centra prevence*, které se v rámci projektu *Zdravý způsob života a prevence závislosti* zabývá problematikou rizikových společenských jevů. MŠ výše uvedenou vnější podporu vzdělávací nabídky využívá, ale její začlenění do denního programu je spíše nahodilé a dle dokumentace tříd obvykle nemá bližší souvislost s běžným plánovaným programem.

Úspěšnost přechodu předškolních dětí na další stupeň vzdělávání podporuje MŠ tím, že nabízejí specifické aktivity rozvíjející školní zralost u dětí v posledním roce docházky do MŠ. Iniciují kontakt s více základními školami (dále ZŠ), do kterých děti spádově nastupují. Zaměřují se tím na základní seznámení dětí s prostředím ZŠ a umožňují jim propagaci jejich programu v rámci kontaktu s rodiči. Počet dětí s odloženou školní docházkou je v MŠ nízký (obvykle 2 děti). Škola pozitivně hodnotí aktivitu základních škol při vzájemné spolupráci, zejména pak kontakt se ZŠ Jarošova v Havířově. V případě vzdělávacích či výchovných problémů u dětí poskytuje MŠ základní poradenskou službu rodičům. Doporučuje jim kontakt s odbornými pracovišti a jejich doporučení respektují při práci s dítětem. Jednou ročně zprostředkovává v rámci svých odborných kontaktů návštěvu klinického logopeda přímo v MŠ, který zde provede se souhlasem rodičů depistáž řečových vad u všech dětí a doporučí odbornou logopedickou péči realizovanou mimo MŠ. Působení školy je úspěšné z hlediska ochrany zdraví a bezpečnosti dětí. Pravidelně a prokazatelným způsobem je seznamují s bezpečnostními a zdravotními riziky v prostředí školy i při mimoškolních akcích. Dlouhodobě nevykazují závažnější dětské úrazy.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Kontrolou dokumentů osvědčující vznik školy bylo zjištěno, že údaje uvedené ve statistických výkazech a v Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o zařazení školy do rejstříku škol a školských zařízení, jsou v plném souladu se skutečností. Při přijímání dětí do MŠ dodržuje škola zásadu rovného přístupu ke vzdělání a postupuje podle zveřejněných kritérií.

Školní vzdělávací program mateřské školy je zpracován v souladu s formálními požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je veřejně přístupný. Poskytuje o škole a vzdělávacím programu požadované informace a škola jej ve své činnosti naplňuje. K 1. 10. 2012 byl z důvodu dílčích změn v podmínkách školy a organizaci vzdělávání jeho obsah aktualizován a blíže konkretizován.

Finanční předpoklady školy byly posuzovány na základě výkonových a ekonomických ukazatelů za roky 2009 až 2011. MŠ hospodařila s finančními prostředky ze státního rozpočtu poskytovanými na přímé výdaje na vzdělávání, dále s účelovými dotacemi z rozvojových programů vyhlášených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, s příspěvky od zřizovatele a s vlastními příjmy (tj. školné). Z celkových neinvestičních výdajů školy činil podíl finančních prostředků ze státního rozpočtu v průměru 69 %. MŠ je využila na mzdové výdaje a související zákonné odvody, částečně na učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z rozvojových programů navýšila motivační složky platů a platovou úroveň pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům a tyto účelové finanční prostředky byly použity v souladu s cíli programů.

Ve sledovaném období docházelo k výraznému snižování prostředků ze státního rozpočtu v položce ostatní neinvestiční výdaje (dále ONIV). V roce 2009 byly škole přiděleny ve výši 2,40 % z celkových neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu a v roce 2010 a 2011 již jen ve výši 0,88 % a 0,89%. Škola proto potřebu nutných nepokrytých výdajů hradila z uspořené provozních prostředků od zřizovatele. Z dalších informací poskytnutých školou vyplynulo, že v roce 2012 dochází k dalšímu snížení ONIV, neboť byly škole přiděleny ve výši 0,47 % a přitom celková výše neinvestičních prostředků ze státního rozpočtu je o 1,6 % nižší než v přechozím roce. Opakované snižování výše finančních prostředků ze státního rozpočtu je proto pro školu rizikem zejména v oblasti úhrady nákladů vyplývajících z pracovněprávních vztahů, jako jsou cestovní náhrady, další vzdělávání pedagogických pracovníků a osobní ochranné pracovní pomůcky. Nákup učebních pomůcek není v této situaci reálný. Investiční prostředky škola ve sledovaném období nevynakládala. Nemovitý majetek školy je ve vlastnictví zřizovatele a byl škole smluvně svěřen do užívání. Je zřejmé, že finanční možnosti školy dlouhodobě neumožňují její podstatnější rozvoj a vedou ke stagnaci, příp. zhoršení jejích podmínek. Přesto škola ve sledovaném období určovala priority pro čerpání finančních prostředků podle svých rozpočtových možností a přijímala opatření v souladu se závěry vlastního hodnocení.

Mechanismy řízení školy jsou nastaveny tak, že směřují MŠ k jejímu rozvoji. Jejich účinnost podporuje funkční kontrolní systém, kterým ředitelka školy získává zpětnou vazbu o kvalitě školy i jednotlivých pedagogů. Personální strategie řízení je úspěšná, neboť zde dlouhodobě převažují kvalifikované učitelky a na pracovišti je pozitivní klima. Metodickým řízením, aktivní hospitační činností a organizací dalšího vzdělávání pedagogů se zde daří iniciovat změny v pedagogických přístupech v návaznosti na současné pojetí předškolního vzdělávání. Pro nekvalifikovanou učitelku (přijata k 1. 9. 2011 a má pracovní úvazek ve výši 40 %) vytvořila škola účinný systém profesního rozvoje a metodické pomoci. Ředitelka se průběžně vzdělává v oblasti školského managementu a zabezpečuje ve škole přístup k odborným informacím. Řádně si plní své povinnosti vyplývající

z příslušných ustanovení školského zákona, zodpovědně zpracovává dokumentaci školy a vede MŠ v souladu se zásadami předškolního vzdělávání. Povinná školní i třídní dokumentace je vedena řádně a v souladu se zákonem.

MŠ spolupracuje se zákonnými zástupci dětí, poskytuje jim informace o výsledcích vzdělávání zejména v rámci osobního kontaktu při předávání dětí, příp. při organizování akcí pro rodiče s dětmi. Informace o činnosti školy získávají rodiče nejčastěji na nástěnkách v prostorách školy, nabízejí jim školní bulletin *Sedmikráska* s organizačními a vzdělávacími informacemi.

Závěry

- *Poskytuje předškolní vzdělávání v souladu s údaji uvedenými v platných dokumentech osvědčujících vznik školy. Povinně zapisované údaje v rejstříku škol a školských zařízení jsou v souladu se skutečností.*
- *Splňuje zákonné podmínky při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, postupuje podle zveřejněných kritérií. Při naplňování kapacity správně zohledňuje své hygienické a prostorové podmínky, které umožňují přijetí nižšího počtu dětí než je uvedeno v rejstříku škol a školských zařízení.*
- *Zabezpečila bezpečnost i ochranu zdraví dětí a naplňováním vlastního programu podporuje jejich všestranný rozvoj. Přípravuje děti pro přechod na další stupeň vzdělávání v souladu se školským zákonem i Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Vzdělávání dětí probíhá v příznivém klimatu. Pozitivním jevem v pedagogických přístupech je u většiny pedagogů příklon k výraznější podpoře samostatnosti u dětí a pestrosti organizace vzdělávání. Rezervy byly zjištěny v diferencování vzdělávací nabídky vzhledem individuálním předpokladům dětí a v podpoře multikulturního aspektu při jejím plánování.*
- *Školní vzdělávací program mateřské školy je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a škola jej ve své činnosti naplňuje.*
- *Materiální, personální a finanční podmínky MŠ umožnily realizaci ŠVP. Finanční předpoklady školy se však dlouhodobě snižují (od roku 2009), proto neumožňují její podstatnější rozvoj a směřují ke stagnaci, příp. zhoršení podmínek pro vzdělávání.*

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Mateřská škola Havířov-Šumbark U Jeslí 4/894, čj. OPS/126654/Kle/11 – úplné znění ke dni 1. 1. 2012
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 4. 1. 2006, čj. 38595/2005/ŠMS/Luk/0003, ze dne 3. 1. 2006 – změna názvu právnické osoby
3. Příloha k žádosti o změnu zápisu školy do rejstříku škol a školských zařízení, datum podání žádosti 13. 4. 2012, čj.: 136/2012 – změna nejvyššího povoleného počtu dětí
4. *Kritéria k přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání* – směrnice č. 2/201, účinnost od 3. 3. 2011
5. *Školní řád mateřské školy*, vydaný dne 30. 8. 2009 s účinností od 1. září 2009
6. Výkaz o mateřské škole P 1-04, školní rok 2011/2012

7. *Organizační řád* platný s účinností od 1. 9. 2007
8. Potvrzení ve funkci ředitelky mateřské školy, vydal zřizovatel dne 27. 9. 2002
9. Školní vzdělávací program s názvem *Hravá školka aneb zábavu a učení každé dítě ocení*, čj.: MŠUJ/273/Bi/2010, platný od 1. 9. 2010
10. Aktualizace Školního vzdělávacího programu s názvem *Hravá školka aneb zábavu a učení každé dítě ocení*, platná od 1. 10. 2011
11. Koncepce rozvoje mateřské školy ze dne 4. 4. 2012
12. *Třídní vzdělávací programy* za školní rok 2010/2011 a 2011/2012 - všechny třídy MŠ
13. *Směrnice k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí v mateřské škole*, čj.: 131/2008, účinnost od 13. 5. 2008
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2010/2011 ze dne 12. 10. 2011
15. *Vlastní hodnocení školy* za školních roků 2008/2009 až 2010/2011, ze dne 5. 10. 2011
16. *Záznamy z hospitací* – školní rok 2011/2012 ke dni inspekce
17. *Zápisy z pedagogických rad* za školní rok 2010/2011 a 2011/2012 ke dni inspekce
18. *Záznamy o individuálním hodnocení dětí*
19. Rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy ke dni inspekce
20. Školní matrika – školní rok 2011/2012 ke dni inspekce
21. Přehled docházky dětí do mateřské školy za školní rok 2011/2012 ke dni inspekce
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 31. 8. 2009
23. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků mateřské školy – doklady o dosaženém vzdělání a účasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ke dni inspekce
24. Kniha školních úrazů
25. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2009, 2010 a 2011 ze dne 16. 2. 2010, 15. 2. 2011 a 13. 2. 2012
26. Hlavní kniha za období 01-12/2009, 2010 a 2011 za účty 501, 518 a 521 ze dne 16. 2. 2010, 15. 2. 2011 a 13. 2. 2012
27. Tabulka č. 1a - Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2009, 2010 a 2011 ze dne 15. 1. 2010, 14. 1. 2011 a 16. 1. 2012
28. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Změna ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání na rok 2009 čj. MSK 182897/2009 ze dne 6. 11. 2009
29. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Rozpis přímých výdajů na vzdělávání a další účelové neinvestiční prostředky na rok 2009, rozvojový program „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků s ohledem na kvalitu jejich práce“ a „Posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků“ čj. MSK 39701/2009 ze dne 4. 3. 2009
30. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Změna ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání a další účelové neinvestiční prostředky na rok 2009, rozvojový program „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků s ohledem na kvalitu jejich práce“ čj. MSK 65298/2009 ze dne 16. 4. 2009

31. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Účelové neinvestiční prostředky na rok 2009, rozvojový program „Posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků“ čj. MSK 101992/2009 ze dne 11. 6. 2009
32. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Změna ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání na rok 2010 čj. MSK 178737/2010 ze dne 25. 10. 2010
33. Přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Změna ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání a další účelové neinvestiční prostředky na rok 2011 včetně rozvojového programu „Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb.“ čj. MSK 186235/2011 ze dne 25. 10. 2011

Poučení

Podle ustanovení § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Štefánikova 9, 741 01 Nový Jičín, případně prostřednictvím datové schránky (*g7zais9*) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Novém Jičíně 21. května 2012

(razítko)

Mgr. Jarmila Španihelová, školní inspektorka

Mgr. Jarmila Španihelová, v.r.

Mgr. Milena Kovačiková, školní inspektorka

Mgr. Milena Kovačiková, v.r.

Mgr. Hana Slaná, školní inspektorka

Mgr. Hana Slaná, v.r.

Bc. Lenka Fulnečková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Fulnečková, v.r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Havířově dne 23. 5. 2012

(razítko)

Hana Binarová, ředitelka školy

Hana Binarová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky byly / byly podány.